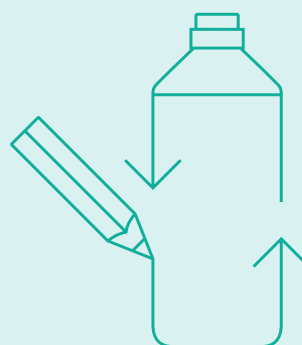
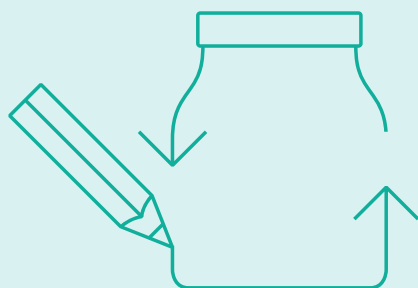
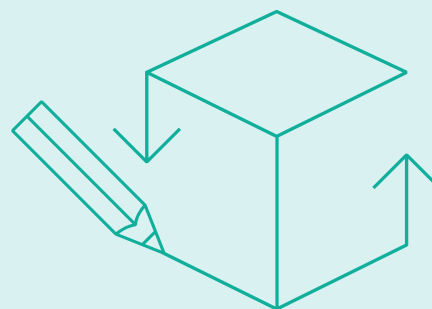

Emballasjeutviklingen i Norge 2022

Rapport om avfallsforebygging og emballasjeoptimering

Forord

Denne rapporten er utarbeidet på vegne av Grønt Punkt Norges medlemmer, for å imøtekomme Avfallsforskriftens §7-7; Plikt til rapportering av arbeid med avfallsforebygging og framstillingskrav.

I tillegg til en oversikt over utvikling av emballasjemengder og gjenvinningsgraden av emballasjematerialer, er det gjennomført en spørreundersøkelse blant Grønt Punkt Norges medlemmer for å kartlegge deres arbeid med avfallsforebygging. 172 medlemmer har svart på undersøkelsen, og disse medlemmene representerer 30 prosent av emballasjemengdene rapportert i Grønt Punkt Norge-systemet basert på vekt. Undersøkelsen er ny for 2022, og svarene er ikke sammenlignbare med tidligere år. Ifølge medlemsbedriftene, er de viktigste prioriteringene i utvikling av emballasje beskyttelse av produktet og å unngå at emballasjen inneholder farlige stoffer, etterfulgt av materialgjenvinning. Rapporten inneholder også resultatene fra de 74 medlemsbedriftene som gjennomførte Plastløftet i 2022. Disse medlemmene representerer 34 prosent av den totale emballasjemengden i Grønt Punkt Norge systemet.

Grønt Punkt Norge

Norsk
Returkartong

Norsk
Metallgjenvinning

Treretur

Plastretur

Sirkel

Norsk Resy

Emballasje
foreningen

Tabell 1. Følgende er rapportert til Miljødirektoratet for 2022 fra returselskapene.

Materialsag	Tonn satt på markedet av medlemmer	Tonn materialgjenvunnet (nytt målepunkt)	Materialgjenvinningsgrad	Godkjent miljøavgift for drikkevarer 1. juli 2023 til 30. juni 2024.
Plastemballasje (både fra næringsliv og forbruker)	130 286	39 385	30,2%	87%
EPS	6662	5363	80,5%	
Drikkekartong med miljøavgift	12 478	7 785	62,4%	93%
Emballasjekartong og væskekartong uten miljøavgift	49 200	35 434	72%	
Bølgepapp	233 252	231 285	99,2%	
Metallemballasje	14 191	12 200	86%	86%
Glassemballasje	100 002	83 835	83,8%	Fritak
Treemballasje	69 697	29 213	41,8%	

Innholdsfortegnelse

For å vise hvordan rapporten besvarer kravene i Avfallsforskriftens §7-7, er de enkelte kravene beskrevet under hvert kapittel.

«Produsent skal alene eller i samarbeid med de øvrige produsenter utarbeide en årlig rapport over produsentenes innsats for og resultater av avfallsforebygging. Rapporten skal også redegjøre for i hvilken utstrekning de grunnleggende kravene til framstilling av emballasje og dens sammensetning etter vedlegg nr. 1 til dette kapitlet overholdes» .

1. Utvikling i emballasjemengder

Side 3

«Utviklingen i mengden emballasje som oppstår i tonn og i prosentvis endring fra foregående år»

2. Emballasjeoptimering

Side 5

«Ved framstilling av emballasje skal volum og vekt begrenses til det minimum som kreves for å sikre det nødvendige sikkerhets-, hygiene- og godtakelsesnivå med hensyn til det emballerte produktet og for forbrukeren.»

3. Design for gjenvinning

Side 7

«Emballasje skal utformes, framstilles og markedsføres på en slik måte at den kan brukes på nytt eller gjenvinnes, herunder materialgjenvinnes, og at dens miljøvirkninger reduseres til et minimum ved disponering av emballasjeavfallet eller av restprodukter fra håndtering av emballasjeavfallet.»

«- Emballasje skal oppfylle kravene til materialgjenvinnbar emballasje når den ikke lenger brukes på nytt og blir avfall»

«a. Gjenvinning ved materialgjenvinning

Emballasje skal framstilles på en slik måte at en viss vektprosentandel av de anvendte materialene kan materialgjenvinnes for framstilling av salgbare produkter i samsvar med gjeldende fellesskapsstandarder. Prosentandelen kan variere etter typen emballasjemateriale.»

4. Annen gjenvinning

Side 9

«b. Energiutnyttelse

Emballasjeavfall som forbrennes med energiutnyttelse skal ha en minste nedre brennverdi for å sikre optimal energiutnyttelse.»

«c. Gjenvinning ved kompostering

Emballasjeavfall som behandles for kompostering, skal være tilstrekkelig bionedbrytbar til at det ikke hindrer separat innsamling eller komposteringsprosessen.»

«d. Bionedbrytbar emballasje

Bionedbrytbart emballasjeavfall skal kunne nedbrytes fysisk, kjemisk, termisk eller biologisk slik at størstedelen av komposten til slutt nedbrytes til karbonoksid, biomasse og vann. Okso-nedbrytbar plastemballasje skal ikke anses som bionedbrytbar emballasje.»

5. Ombruk

Side 10

«- Emballasjens fysiske egenskaper og kjennetegn skal sikre at den kan brukes på nytt flere ganger under normalt forutsigbare bruksforhold.»

6. Miljøpåvirkning

Side 11

«Ved framstilling av emballasje skal det påses at innholdet i emballasjematerialet og dets komponenter av skadelige stoffer og materialer og andre farlige stoffer som forekommer i utslipp, aske eller sigevann ved forbrenning eller deponering av emballasje og restprodukter fra håndtering av emballasjeavfall, reduseres til et minimum.»

«- Brukt emballasje skal kunne behandles i samsvar med kravene til arbeidstakernes helse og sikkerhet.»

7. Kompetansebygging i bransjen

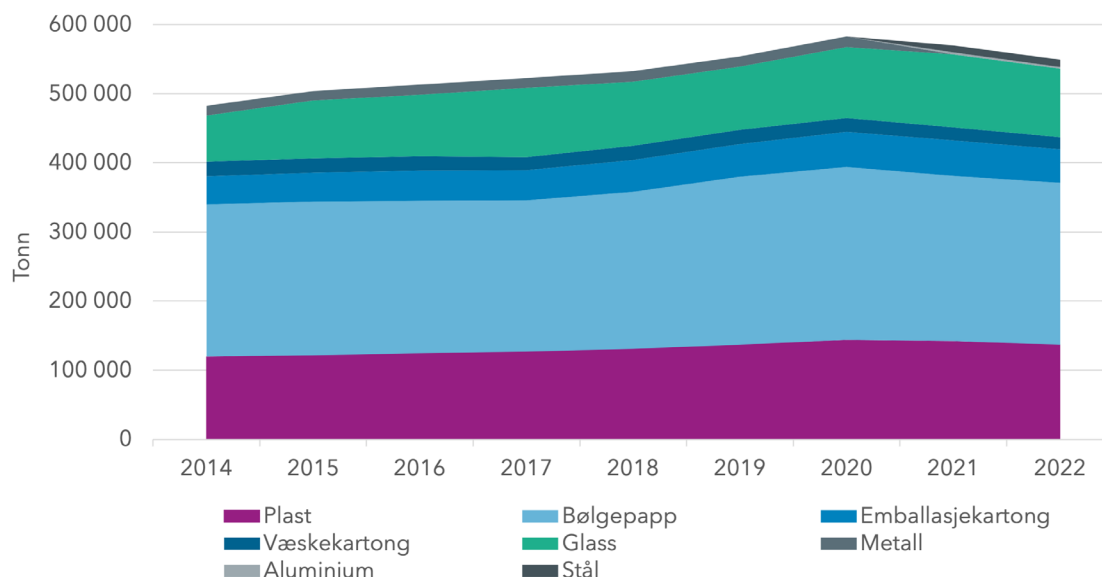
Side 13

«Det skal i rapporten gis oversikt over tiltak, kompetanse og informasjon,... samt videre planer for avfallsforebygging.»

1. Utvikling i emballasjemengder

Fra 2021 til 2022 gikk mengden emballasje satt på markedet av Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter ned med 4 prosent, fra knapt 570 000 tonn til nær 550 000 tonn (figur 1). Bølgepapp utgjorde 43 prosent av

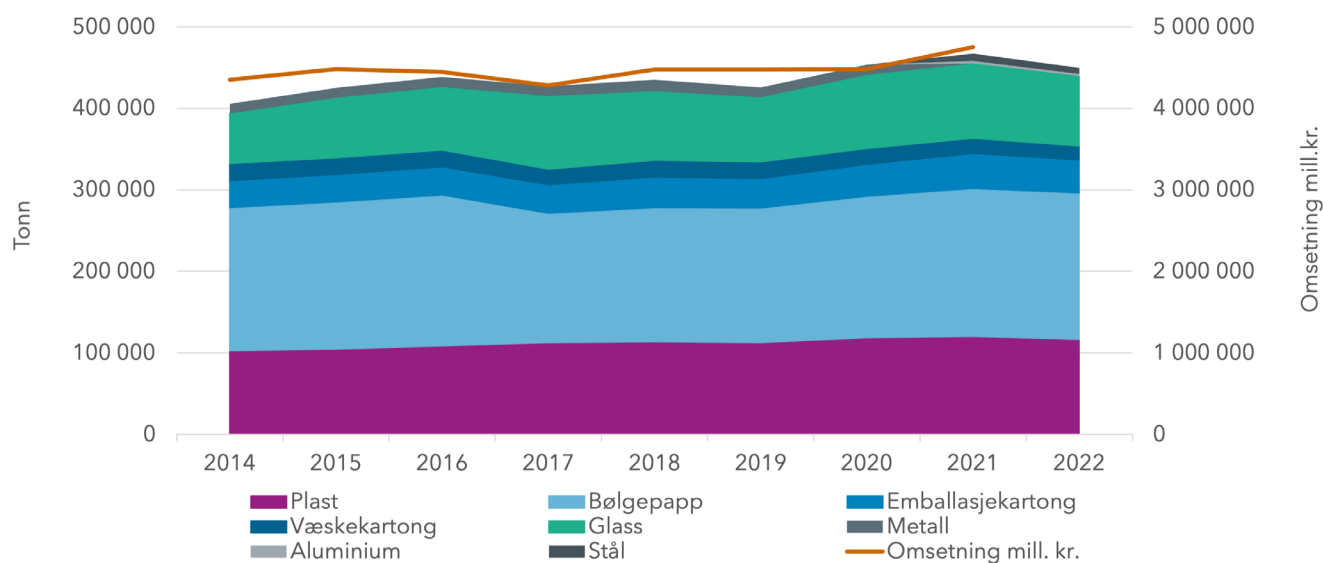
totalmengden i 2022, plast stod for 25 prosent, glass utgjorde 18 prosent, kartong 12 prosent og metall 2 prosent. Medlemsbedriftenes emballasjemengde var 14 prosent høyere i 2022 enn i 2014.

Figur 1. Emballasjemengder satt på markedet av Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter, 2014-2022, fordelt på materialslag.

Fra 2014 til 2022 har imidlertid antall medlemmer økt. Begrenset utvalget til virksomheter som har vært medlemmer hele perioden (utenom de aller minste medlemmene), er økningen i emballasjemengde på 11 prosent (figur 2).

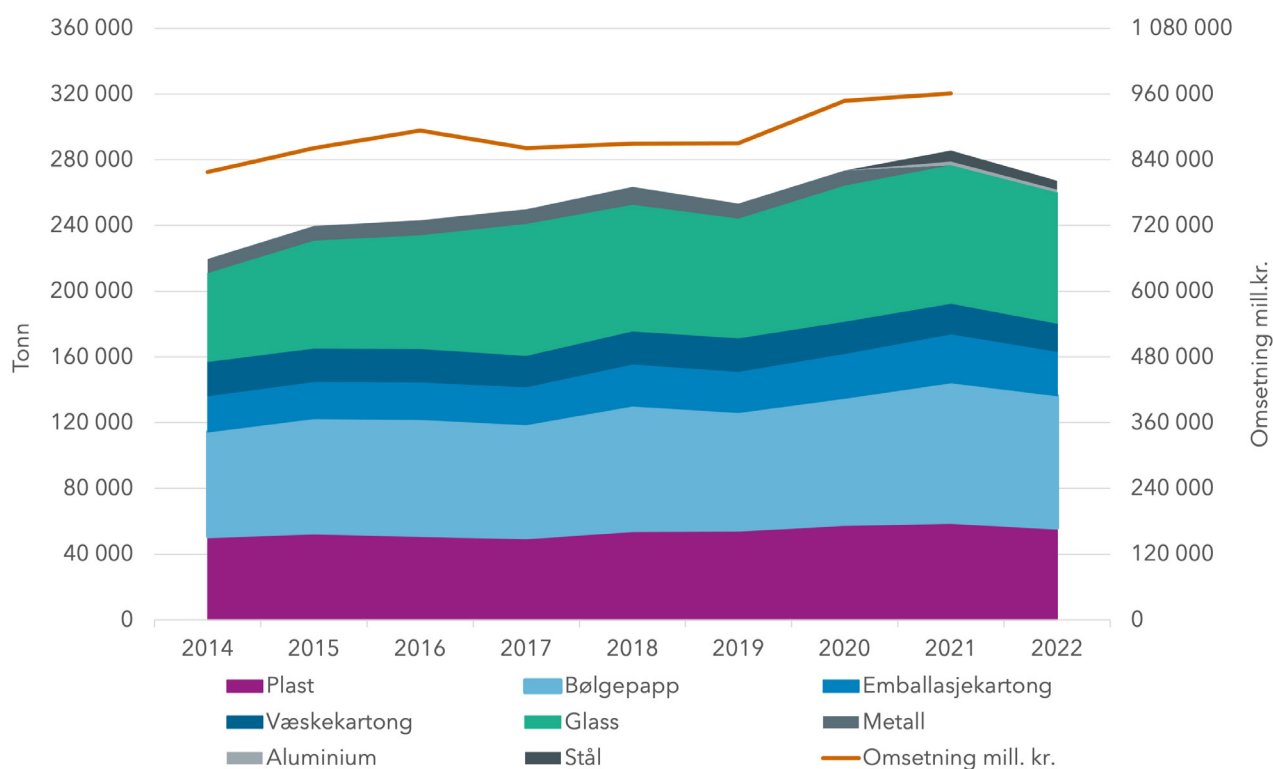
Fra 2021 til 2022 var det en nedgang på 4 prosent. Utvalget av medlemsbedrifter sto for 82 prosent av total mengde tilført i perioden.

Figur 2. Emballasjemengder satt på markedet av Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter, 2014-2022, begrenset til virksomheter som har vært medlemmer hele perioden (utenom de aller minste medlemmene), fordelt på materialslag, samt omsetning i norske virksomheter 2014-2021 i tilsvarende næringer, KPI-justert.

Nedgangen fra 2021 har vært størst for metallemballasje (-15 prosent). Glassemballasje, emballasjekartong og væskekartong er redusert med rundt 7 prosent, mens plastemballasje har gått ned med 3 prosent. Sammenligner man utviklingen i emballasjemengder med omsetningstall for norske virksomheter, er det grunn til å tro at utviklingen frem til 2021 henger tett sammen med forbruket. Denne sammenligningen gir ikke grunnlag for å si at mengden emballasje per produkt (dvs. emballasjeintensiteten) har økt. Samtidig var det eksempler på økt emballering under koronapandemien, blandt annet som følge av nettsalg. Særlig gjaldt dette bølgepapp.

Av emballasjemengden fra rapporterende medlemmer, kommer rundt 60 prosent fra næringer som produserer eller forhandler næringsmidler. I denne gruppen har emballasjeb Bruken økt med 18 prosent siden 2014, men den har gått ned med 6 prosent siden 2021. Her er også nedgangen størst for metallemballasje (-18 prosent), mens plastemballasje er redusert med nesten 6 prosent. Som for alle næringer samlet, ser forbruk (KPI-justert omsetning) ut til å være en betydelig driver for utviklingen i forbruk av emballasje.

Figur 3. Emballasjemengder satt på markedet av Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter, 2014-2022, begrenset til virksomheter som produserer eller forhandler næringsmidler, som har vært medlemmer hele perioden og som har rapporteringsavtale, fordelt på materialslag, samt omsetning i norske virksomheter 2014-2021 i tilsvarende næringer, KPI-justert.

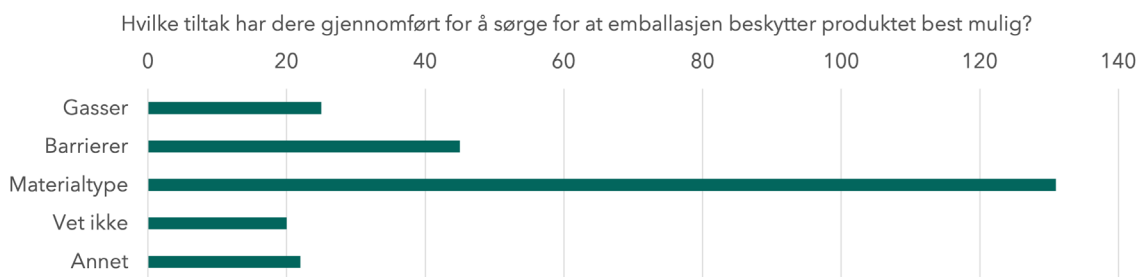
2. Emballasjeoptimering

Emballasjeoptimering defineres som kontinuerlige forbedringer av emballasjen i hele verdikjeden som opprettholder tilstrekkelig beskyttelse av den emballerte varen med lavest mulig ressursbruk og miljøbelastning og høyest mulig grad av materialgjenvinning og energiutnyttelse. Resultatene som presenteres videre i rapporten er hentet fra spørreundersøkelsen.

Beskyttelse

Ifølge Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter er beskyttelse av produktet en av de viktigste prioriteringene under utviklingen av ny emballasje. 95 prosent svarer fire eller fem i viktighetsgrad, på en skala fra en til fem. Det viktigste tiltaket for å oppnå beskyttelse av produktet oppgir de er emballasjens materialtype. I tillegg er barrierer og gasser

viktig, men dette er mest relevante for enkelte produkter (figur 4). En del nevner også at de har lite påvirkning på utviklingen av emballasje, fordi dette arbeidet skjer sentralt i et større firma, eller de importerer eller kjøper ferdig emballasje.

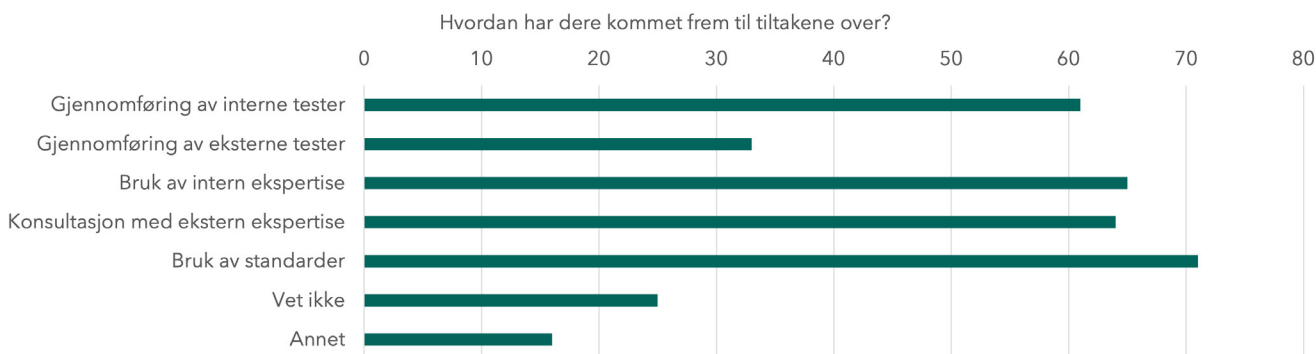
Figur 4. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

«Alle tiltak tar utgangspunkt i at vi ønsker så lite som mulig emballasje, kun for å beskytte helt nødvendige produkter på sarte steder.»

Bedrift innen utemøbler

«Kontinuerlig arbeid for å finne emballasje som øker gjenvinningsgraden og fjerner luft. Fokus på å redusere plast mest mulig. Utfordringen er å gjøre dette uten at det går utover holdbarheten på produktet.»

Bedrift innen næringsmiddel

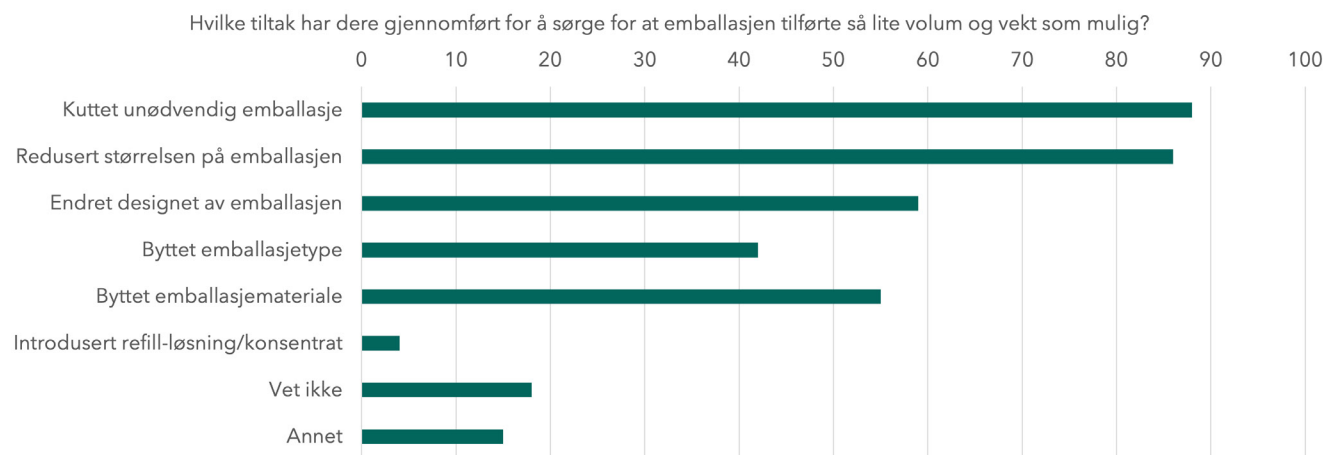

Figur 5. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Volum/vekt

De viktigste tiltakene for reduksjon av vekt og volum på emballasje er reduksjon av størrelse og unødvendig emballasje, for eksempel gruppeemballasje eller ekstra lag. Dette er tiltak over halvparten av respondentene sier de har iverksatt. Ellers har flere endret design, emballasjetype og emballasjemateriale. Tiltaket færrest har gjennomført er refill- eller konsentratløsninger, som sannsynligvis er fordi det ikke egner seg for alle produkter.

Mange rapporterer redusert tykkelse på emballasjen, spesielt for folie, og andre rapporterer reduserte CO₂-utslipp som følge av endring i emballasjedesign og -materiale. Medlemmene er også opptatt av reduksjon av plast, noe som er i tråd med tiltakene rapportert i Plastløftet.

Figur 6. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

«Vi har gått fra plast til fiber. Men vi har også gått fra "reusable" reiseveske til engangsemballasje i bølgepapp, dette etter at det viser seg at reusable uansett blir liggendes ubrukt hele livssyklusen, da er "reusable" ikke lenger bærekraftig.»

Bedrift innen helse

«Som et resultat av tiltakene over vil pappemballasjen være redusert med 65% på kommende kolleksjoner (fra og med AW23), i forhold til 2022 nivået.»

Bedrift innen tekstil

Plastløftet og reduksjon av unødvendig plastemballasje

Plastløftet er et viktig initiativ for å engasjere medlemmer til å arbeide med avfallsforebygging (se kapittel 7 for informasjon om Plastløftet). Arbeidet med å redusere unødvendig plastemballasje inkluderer både overgang til andre materialer og reduksjon i størrelse, overemballering

eller tykkelse. Totalt resulterte arbeidet i Plastløftet i 2022 med 3 888 tonn plastemballasje byttet med andre materialer, og 2 905 tonn redusert bruk av plast uten å erstatte med annet materiale.

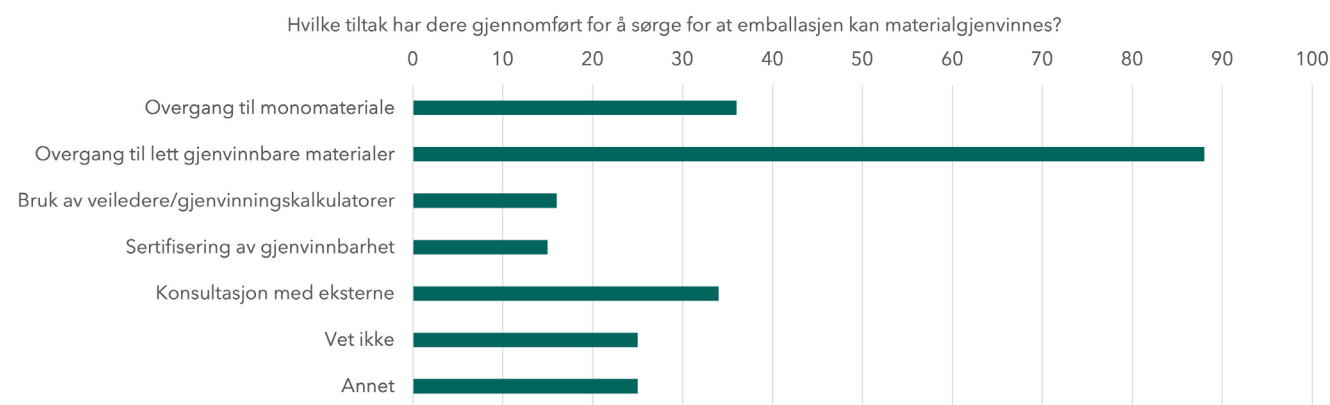
3. Design for gjenvinning

For å sørge for at emballasje kan gjenvinnes, er det viktig at den designes slik at den er gjenvinnbar og at det finnes gjenvinningsløsninger som sikrer faktisk gjenvinnbarhet.

Over 50 prosent oppgir at det vanligste tiltaket for design for gjenvinning er overgang til lett gjenvinnbare materialer. I tillegg er overgang til monomateriale og konsultasjon med ekstern ekspertise vanlige tiltak for å øke gjenvinnbarheten av emballasje.

Det er tydelig at plastemballasje får hovedfokus, med utfasing av carbon black og overgang til monomateriale som populære tiltak. I tillegg bruker flere den europeiske gjenvinnerorganisasjonens sertifiseringsordning, RecyClass.

I 2022 var det 145 brukere av Grønt Punkt Norges gjenvinningskalkulator, og mange bedrifter beskrev den som et viktig verktøy i deres arbeid for å bedre gjenvinnbarheten av emballasje. Noen bedrifter har også valgt å integrere den som en obligatorisk del av sitt arbeid og jobber med å legge inn all sin emballasje i kalkulatoren. I begynnelsen av 2023 gikk kalkulatoren ut av beta og fikk samme innlogging som resten av Grønt Punkt Norges systemer. Dette resulterte i at antallet medlemsbedrifter som bruker kalkulatoren økte til 240 for første halvår 2023.

Figur 7. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Plastløftet og design for gjenvinning

Mange av medlemmene arbeider aktivt med å forbedre gjenvinnbarheten på sin emballasje. I Plastløftet 2022 ble det rapportert bedre design for gjenvinning på 3 752 tonn plastemballasje. Hensikten med materialgjenvinning er å kunne erstatte jomfruelig materiale. I takt med at gjenvinnbarheten på emballasjen forbedres er det avgjørende at også etterspørselen etter gjenvunnet plast øker. Bruk av gjenvunnet plast i emballasje i Grønt Punkt Norge-systemet fra Plastløftet i 2022 var totalt 16 177 tonn.

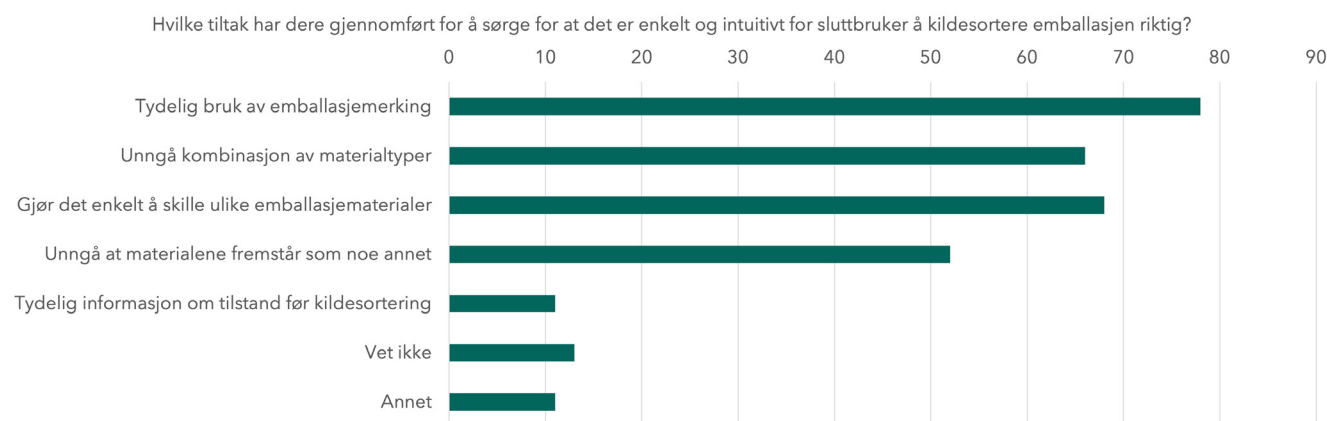
Det fremstår som en kraftig oppgang fra året før, men økningen skyldes også at det tidligere ikke ble skilt mellom gjenvunnet plast brukt i Grønt Punkt Norge- og Infinitum-systemet. Tallet blir i tillegg påvirket av endringer i omsetningen til medlemmene. Ifølge Handelens Miljøfond var det blant annet en nedgang i bruk av plastposer på 12 prosent i 2022 sammenlignet med året før. Handleposer er et av områdene hvor det brukes mye gjenvunnet plast.

Design for kildesortering

For å sikre at emballasjen blir gjenvunnet må den også være utformet slik at den kildesorteres riktig. For å hjelpe emballasjedesignerne hos Grønt Punkt Norges medlemsbedrifter, ble det lansert en guide til design for kildesortering i oktober 2021. Denne har blitt godt mottatt, og hadde 3 022 sidevisninger og 1 132 unike sidevisninger i 2022. Arbeidet har også ført til internasjonal interesse, og ble blant annet presentert på Packaging Waste & Sustainability Forum i Brussel i mai 2022.

I følge undersøkelsen ser vi at de vanligste tiltakene for økt kildesortering er bruk av emballasjemerking, å gjøre det enkelt å skille ulike materialer og å unngå kombinasjon av materialer.

Selv om det er mange som rapporterer tiltak, er det likevel stort forbedringspotensial i arbeidet med design for kildesortering. Kun 46 prosent svarer at de bruker tydelig emballasjemerking, selv om dette er det vanligste tiltaket. Flere etterspør felles europeiske regler for merking, og andre skal innføre nye merker i 2023.

Figur 8. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

*«Vi bruker de standardiserte symbolene
og beskrivelsene «sorter som xxx»»*

Bedrift innen næringsmiddel

Design mot forsøpling

Et annet aspekt relatert til hvordan emballasjens utforming bidrar til avfallsreduksjon, er å hindre at den kommer på avveie og havner i naturen. Grønt Punkt Norge bidro til Bølgen-prosjektet, hvor Mepex og Hold Norge Rent sammen med 13 bedrifter i 2021 og 2022, satte søkelyset på forsøpling og hvordan emballasjedesign kan redusere

risikoen for forsøpling. I 2022 fikk Mepex, Hold Norge Rent, Emballasjeforeningen og Grønt Punkt Norge tildelt midler fra Handelens Miljøfond for å utvikle en guide til design mot forsøpling, som trekker ut det viktigste av kunnskapen fra Bølgen-prosjektet. Prosjektet pågår i skrivende stund, og vil bidra til å redusere emballasje på avveie i årene som kommer.

4. Annen gjenvinning

I motsetning til materialgjenvinning, omfattes ikke «annen gjenvinning» dagens innsamlingsordninger for gjenvinning av emballasje, men baserer seg på energiutnyttelse, kompostering eller bionedbrytning.

Medlemsbedriftene er ikke spurt om hvorvidt emballasjen har en optimalisert brennverdi for energiutnyttelse, fordi vi ikke ønsker at emballasje skal gå til forbrenning, men heller designes for gjenvinning og ombruk. Det er likevel verdt å merke seg at EU vurderer om standard EN 13431 Emballasje - Krav til emballasje med mulighet for energigjenvinning, inklusive spesifisering av minste nedre brennverdi skal revideres.

Grønt Punkt Norge er skeptiske til komposterbar og

bionedbrytbar emballasje, fordi emballasje som hevdes å ha disse egenskapene ofte ikke er nedbrytbar i norsk natur, men er evaluert for industriell kompostering, etter standard EN 13432. Vår erfaring er at biogassanleggene også er skeptiske, fordi denne plasten ikke brytes tilstrekkelig ned i deres prosesser, og man risikerer å spre plast med biogjødsel. Hold Norge Rent ser dessuten at når produkter fremstår som nedbrytbare øker sjansen for at folk forsøpler. Dette er et område hvor det forventes tydeligere standardisering i årene som kommer.

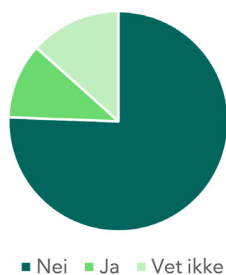

Figur 9. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Rapporteringen viser at det er få som har bionedbrytbar eller komposterbar emballasje. De som har denne emballasjen har ikke oppgitt hva de bruker den til, bare at det stort sett dreier seg om få produkter. Emballasjen kan være kartong, eller såkalte bionedbrytbare eller komposterbare plastalternativer.

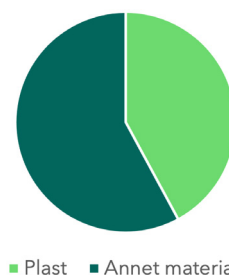
Av de som benytter komposterbar eller bionedbrytbar emballasje, har de fleste dokumentasjon på dette, men ingen har oppgitt at biogassanleggene har godkjent at emballasjen passer inn i deres anlegg. Det til tross for at vi ber medlemmer sjekke denne kompatibiliteten før de vurderer bionedbrytbar eller komposterbar emballasje.

Har dere komposterbar eller nedbrytbar emballasje?

Figur 10.

Hvilket materiale er deres komposterbare eller nedbrytbare emballasje laget av?

Figur 11.

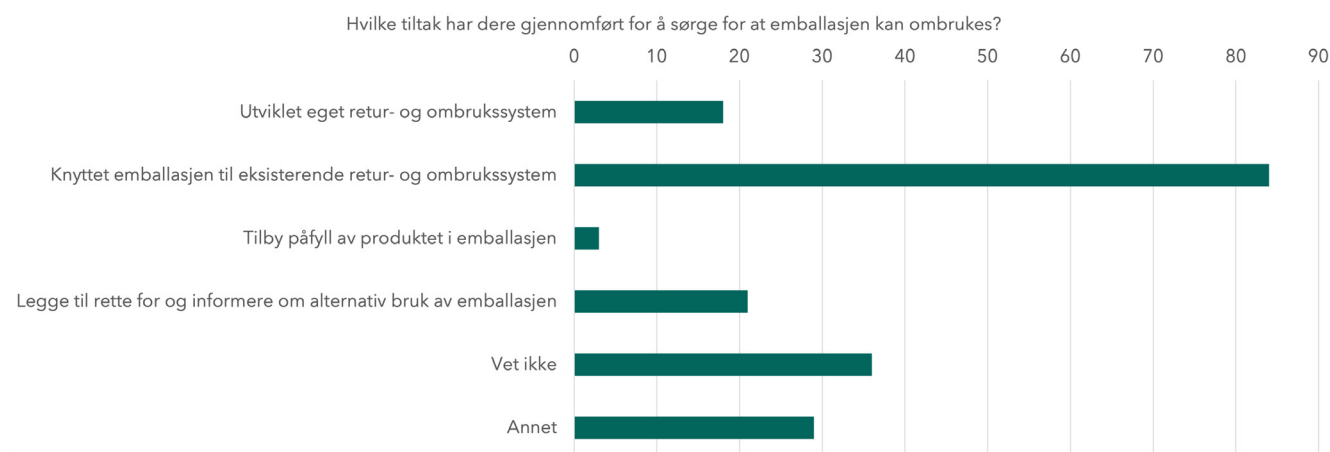
5. Ombruk

Ombruk er et viktig satsningsområde fra EU-kommisjonen og kommer høyt opp i avfallspyramiden, men har lite fokus hos mange av våre medlemmer.

Litt av årsaken til mangelen på fokus fra Grønt Punkt Norges medlemmer, kan være usikkerhet rundt når ombruk er fornuftig og ikke. Blant annet er Infinitum, som mange av våre medlemmer forholder seg til, tydelig på at de mener at dagens kverning av PET-flasker på stedet er mer miljøvennlig enn da de hadde ombrukssystem. Spesielt fordi transport, vask og generell logistikk blir mer omfattende ved ombruk, blant annet fordi ombrukssystemer må bruke kasser som hindrer effektiv logistikk.

Ofte vil ombruksemballasje bruke mer materiale enn engangsemballasje. Det er da viktig å være sikret at ombruksvarianten brukes i nok runder til at det faktisk er en miljøgevinst.

Grønt Punkt Norge ønsker å fremme ombruk der det er fornuftig, og har arrangert egne Plastløftet-samlinger om ombruk for våre medlemmer. Vi er også medlem av nederlandske Planet Reuse og har formidlet til våre medlemmer at dette er et godt fora for å utveksle ideer og utfordringer rundt ombruk.

Figur 13. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Rapporteringen viser at ombruk er det aspektet våre medlemmer er minst opptatt av i utviklingen av ny emballasje (figur 13). Om lag 24 prosent angir viktighetsgrad en eller to på en skala fra en til fem.

«Vi har diskutert eget retursystem og evt tilbud af påfyll. Men vi er for lille en bedrift til dette. Skulle behøve større support og landsdækkende struktur.»

Bedrift innen næringsmiddel

Det vanligste tiltaket for å øke ombruk er å knytte seg til eksisterende systemer. Flere nevner at de bruker ombruksemballasje til transport, men ikke mot forbruker. Årsaker til at medlemmer ikke har systemer for ombruk er at produktene ikke egner seg for ombruksemballasje, eller at produsenten er for liten til å etablere eget system for ombruk.

«Vil tilby etiketter med lim som gjøre at de enkelt kan fjernes, slik at glassene enklere kan brukes igjen.»

Bedrift innen næringsmiddel

«Når det gjelder ombruksemballasje, bruker vi IFCO-kasser og trepaller. Vi vurderer flere slike løsninger og påfyllsløsninger, selv om våre produkter er mer krevende å finne slike løsninger til enn en del andre produkter.»

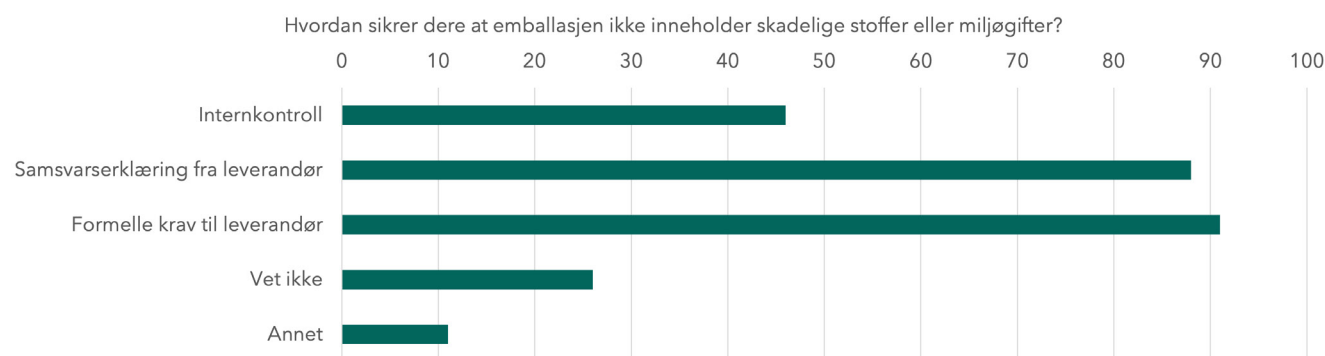
Bedrift innen næringsmiddel

6. Miljøpåvirkning

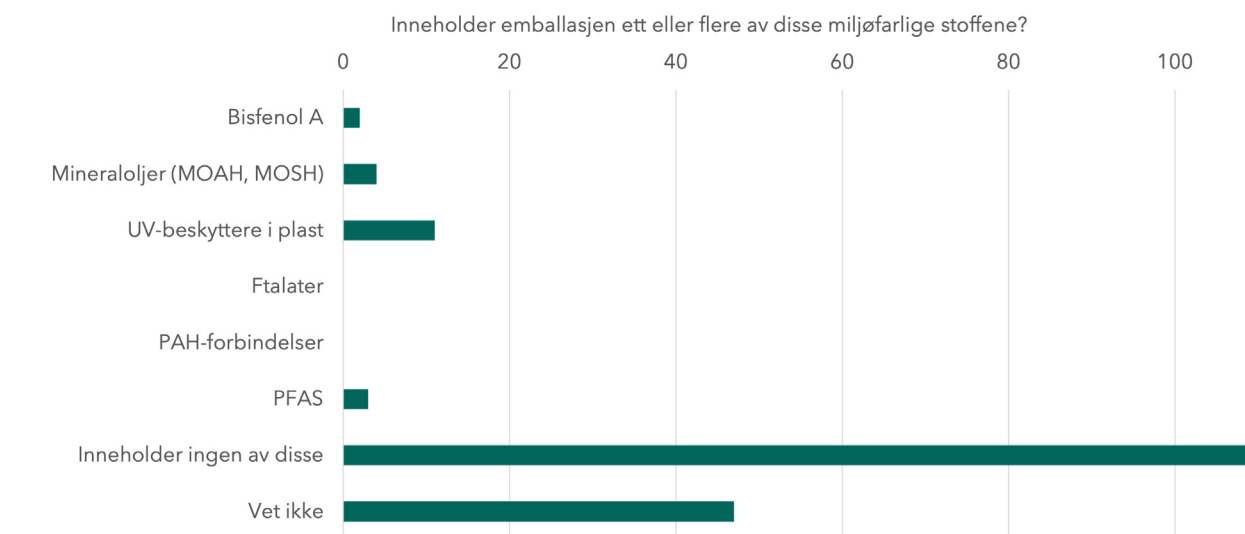
At emballasjen er trygg for konsumenter og miljø er viktig.

De fleste medlemsbedrifter bekrefter at deres emballasje ikke inneholder tungmetaller eller andre miljøfarlige stoffer. Det er likevel bekymringsverdig at mange ikke vet om deres emballasje inneholder miljøfarlige stoffer, hele 18 prosent for tungmetaller og 28 prosent for de andre miljøfarlige stoffene. Under 20 prosent av de som har svart «vet ikke» er produsenter av emballasje, og årsaken kan derfor være at vareimportører ikke selv sitter tett på emballasjeutviklingen. Det kan være nyttig å minne disse på at de er ansvarlige for å vite at produktene de setter på markedet, inkludert emballasjen, oppfyller norske regler. At medlemmene har bedre oversikt over tungmetallene enn andre miljøfarlige stoffer kan skyldes at disse er tydeligere regulert og definert, og dermed enklere å forholde seg til.

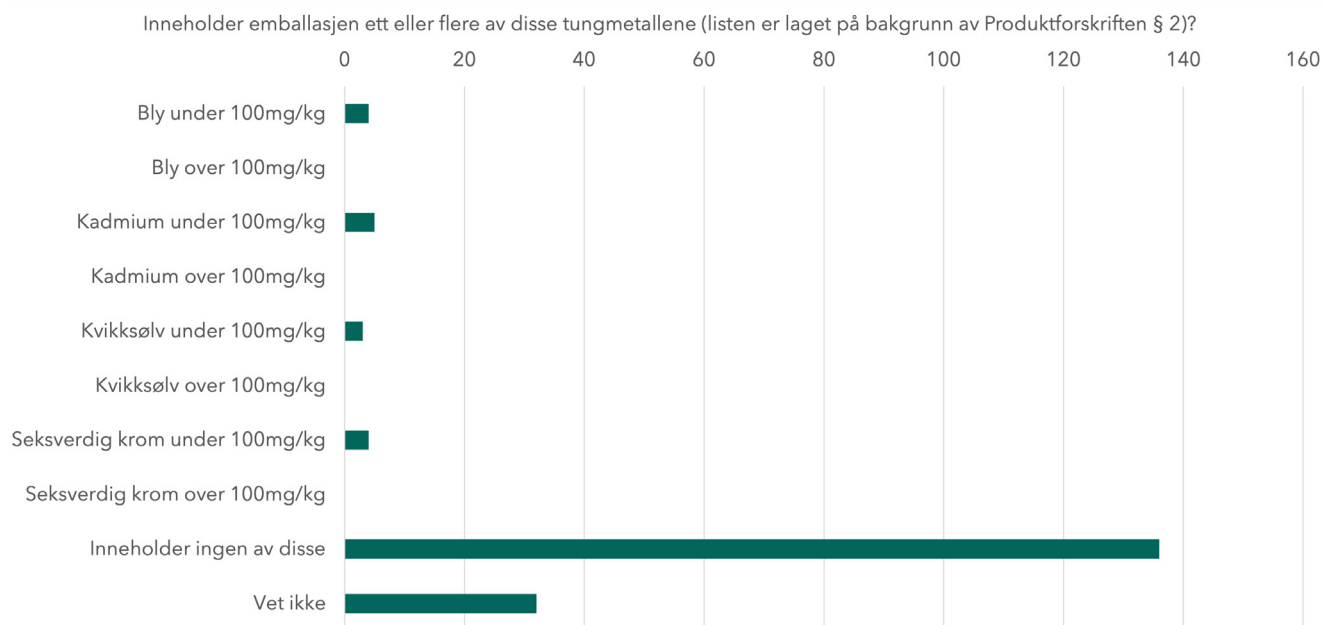
Noen benytter UV-beskyttere i plast. I enkelte produkter kan dette være for å beskytte plasten selv, men det tilsettes også for å beskytte lyssensitive produkter mot UV-lys, og er derfor viktig for å forlenge holdbarheten på produktet. Dette gjelder alt fra olabukser til matvarer. De færreste benytter krombehandlet trevirke, men også her er det en liten andel som ikke vet. Formelle krav til og samsvarserklæring fra leverandør er de viktigste tiltakene for å sikre at emballasjen ikke inneholder miljøgifter. I tillegg utfører en del medlemmer internkontroller.

Figur 14. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

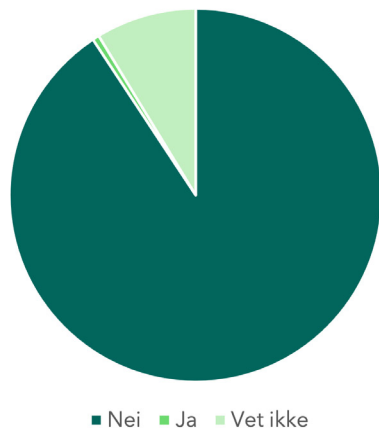

Figur 15. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Figur 16. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

Har dere treemballasje som inneholder krombehandlet trevirke?

■ Nei ■ Ja ■ Vet ikke

Figur 17.

7. Kompetansebygging i bransjen

I tillegg til at våre medlemsbedrifter selv gjør en god innsats for å ha kunnskap om emballasjeoptimering og avfallsforebygging, bidrar Grønt Punkt Norge og Emballasjeforeningen med å formidle nyttig kunnskap.

Flere av medlemmene gjør ulike tiltak for å sikre kompetanse hos sine ansatte på emballasjeoptimering og avfallsforebygging. Rundt 66 prosent har intern opplæring, deretter følger deltagelse på webinarer og formelle krav til

leverandører. At stadig flere har rutiner for egenutviklede veiledere, er tydelig ved at flere tar kontaktet for å kontrollere at innholdet er i samsvar med våre anbefalinger.

Figur 18. Resultatene er oppgitt i antall medlemsbedrifter som har valgt hvert alternativ.

«Vi har utviklet et verktøy vi har kalt Bærekraft4kanten. Et verktøy som ser på samspillet mellom materialbruk, design for gjenvinning, matsvinn og logistikk, og som vi har med oss i vurderingen av produktene vi lanserer.»

Bedrift innen næringsmiddel

Circular Packaging Cluster

Klyngesamarbeidet Circular Packaging Cluster (CPC) eies av Emballasjeforeningen, og ser som sin oppgave å skape en arena der emballasjeprodusenter, pakker/fyller, sorteringsanlegg, innsamlere, gjenvinnere, forskningsgrupper, produktansvarsorganisasjoner og andre aktuelle aktører kan utveksle problemer og løsninger, og mer tverrfaglig ta tak i prosjekter som fremmer sirkularitet. Grønt Punkt Norge er aktivt med i samarbeidet som i 2022 hadde 70 medlemmer og 106 partnere. Det ble holdt hele 31 arrangementer med til sammen 469 unike deltakere. Klyngen hadde i 2022 et samlet prosjektbudsjett på 25,8 millioner.

Emballasjeskolen

Emballasjeskolen er et tilbud i regi av Emballasjeforeningen for alle som har interesser innenfor emballasjeområdet. De fleste studentene kommer fra bedrifter som er medlemmer i Grønt Punkt Norge. I 2022 startet klasse 52 opp med 17 studenter fordelt på hele bransjens verdikjede. Sentralt i pensum står avfallsreduksjon og emballasjeoptimering. Det undervises i temaet og de siste års diplomoppgaver har vært viet dette fagområdet. Eksempelvis ble kandidatene i 2022 utfordret til å diskutere Norges plaststrategi og produsentansvarsordningen.

Plastløftet

Plastløftet har siden 2019 vært et viktig tiltak for å bistå Grønt Punkt Norges medlemmer å arbeide med å redusere utfordringene relatert til plastemballasje. Bedrifter som tar Plastløftet forplikter seg til å jobbe med minst ett av de tre målene: Øke bruken av gjenvunnet plast, Unngå unødvendig bruk av plast og Design for gjenvinning. Bedriftene som gjennomfører tiltak og rapporterer hva de har oppnådd, kan skilte med at de gjennomførte Plastløftet det foregående året. I 2022 var det totalt 74 bedrifter som gjennomførte Plastløftet. Disse bedriftene står for 40 prosent av plastemballasjen Grønt Punkt Norges medlemmer satte på markedet i 2022, 51 prosent av metallemballasjen, 31 prosent av glassemballasjen, 49 prosent av emballasjekartong og drikkekartong og 28 prosent av bølgepapp og kraftpapp.

Det ble i 2022 gjennomført fem digitale Plastløftet-samlinger, hvor medlemmer og andre delte erfaringer og kunnskap relatert til plastemballasje. Disse samlingene hadde totalt 1.151 påmeldte. I tillegg ble det gjennomført en fysisk samling i forbindelse med utdelingen av Plastløfteprisene med 94 påmeldte. Her velger en fagjury ut de mest nyskapende og spennende av prosjektene fra de som gjennomførte Plastløftet. Det deles ut priser for hvert av de tre målene i Plastløftet, og i 2022 ble i tillegg Holdbarhetsprisen delt ut for reduksjon av matsvinn, i samarbeid med Matvett.

«Vi har nettopp ansatt en packaging designer på heltid, vi rekrutterer også en utvikler/mekanisk ingeniør for emballasje og startet en plattform team for disse for å jobbe mer dedikert»

Bedrift innen helse

PackMan

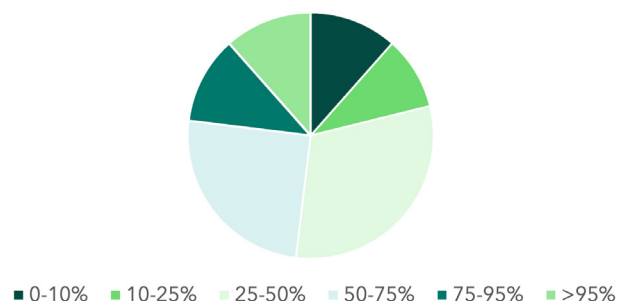
PackMan-verktøyet eies og driftes av Emballasjeforeningen, og i fjorårets rapport skrev vi inngående om dette verktøyet.

I tillegg til å kartlegge selve emballasjen har verktøyet en egen modul for egendeklarerer av emballasjen i henhold til NS-EN-standardene og avfallsforskriften. Dermed kan bedrifter møte kravet om at all emballasje skal være optimert.

Verktøyet har en egen analysemodul, der brukeren kan analysere effekten på emballasjebruken og klimafotavtrykket knyttet til emballasjen ved å endre emballasjen (vekt, materialtype, materialkvalitet, andel resirkulert materiale), pakningsstørrelse eller andel svinn. På den måten kan brukeren selv gjennomføre enkle livsløpsanalyser knyttet til klimafotavtrykket for eventuelle emballasjeendringer.

Plastløftet er en viktig arena for Grønt Punkt Norges medlemsbedrifters arbeid med avfallsforebygging. Når bedriftene tar plastløftet, setter de seg også mål som dermed sikrer at de konkretiserer ambisjoner om fremtidige tiltak for avfallsforebygging. Tidligere ble disse målene rapportert inn til Grønt Punkt Norge, mens de nå holdes internt hos medlemmene. Dette gjør likevel at det er mulig å få et inntrykk av ambisjonsnivået medlemmene har for tiltakene sine. For eksempel hvis vi ser på målet medlemmene satte i 2019 for andelen gjenvunnet plast de skulle bruke i emballasjen sin innen 2025, ser vi et ganske høyt ambisjonsnivå (se figur 19). Dette gjenspeiles i bruken av gjenvunnet plast i 2022, presentert i kapittel 3.

Målsetning for andel resirkulert plast i 2025, satt i 2019

Figur 19.

Verktøy fra PacKnoPlast

Formålet med prosjektet var å utvikle et verktøy som skal hjelpe brukere til å redusere plast som matvareemballasje der dette er hensiktsmessig utfra et bærekraftsperspektiv. Dette skulle oppnås ved å vurdere negative miljøpåvirkninger ved bruk av plastemballasje opp mot de spesifikke fordelene den kan ha, for eksempel for reduksjon av matsvinn. Begrunnelsen for å redusere eller fjerne plastemballasje skulle dermed være helhetlig, objektiv og vitenskapelig begrunnet.

Verktøyet ser ut til å kunne løse utfordringer som ikke er dekket av andre emballasjeverktøy, men vil kreve brukere som har god kunnskap om egne produkter, deres beskyttelsesbehov og emballeringsmuligheter. Verktøyet er testet med 13 case-produkter sammen med partnerbedriftene i 2022, men det er foreløpig ikke en fremdriftsplan for en lansering av systemet.

Grønt Punkt Norge

Hele Norges retursystem
for emballasje

Grønt Punkt Norge